

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2022/01/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Улаангом хот
2022 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь
Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn
Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn
Аудитор: А.Нанжидмаа
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Nanjidmaaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт.....	2
2. Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
3. Аудитын тайлан	16
3.1 Ерөнхий зүйл	16
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	16
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	177
3.4 Материаллаг байдал.....	17
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	178
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	20
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	20
3.8 Аудитын гол асуудал.....	20
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	21
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	21
3.12 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил түүний үр дүн.....	21
4. Аудитын илрүүлэлт.....	22
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	22

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

ЗҮҮНХАНГАЙ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Б.БАТСАЙХАН ТАНАА

2022.03.24 № УВА-2022/01/НА-САА-ТБ
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Зүүнхангай сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудад дараах материаллаг алдаа зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- ✦ Эрүүл мэндийн төв нь төрийн албан хаагчийн мөнгөн урамшуулал болон ковид-19 цар тахалтай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны 377/А99 дугаар тушаалаар олгосон урамшуулалтай давхардуулан эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэргүйгээр ажилтнуудад 25,200.0 мянган төгрөгийн мөнгөн тэтгэмж олгосон, эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр өөрөө өөртөө шийдвэр гарган 3,000.0 мянган төгрөгийн тэтгэмж авсан зөрчлүүд нь Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.3-д "Албан тушаалтан хандив, санхүүгийн туслалцааг авахын өмнө өөрийн удирдлага, эсхүл эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авсан байна.", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1.2 дахь хэсэгт "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх;" Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" Засгийн газрын 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 3.12-т "Эрүүл мэндийн байгууллагын даргын ажлын үр дүнг аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар болон тухайн албан тушаалтныг томилсон эрх бүхий албан тушаалтан дүгнэж, шийдвэр гаргана" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, Эрүүл мэндийн Сайдын А/496, аймгийн Эрүүл мэндийн газрын А/81 тушаалуудтай нийцэхгүй, "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй;

0200200638

- † Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас хагас өнчин хүүхдүүдэд бэлэг өгөхөд 180.0 мянга, цагдаагийн кабоны интернэтийн төлбөрт 363.0 мянга, нийт 543.0 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд зарцуулах хөрөнгийн шийдвэр тодорхой бус, зарцуулсан шатахууны ажлын тайлангүй байна. Өмнөх оны 70.7 мянган төгрөгийн НДШ авлага тусгаагүй зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 дахь заалт “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 46.7 дахь хэсэгт “Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд зориулсан хөрөнгийг хууль тогтоомжид зааснаас бусад зориулалтаар зарцуулахыг хориглоно”, Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын 152 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан журмын 2.9 дэх заалтад “Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд зориулан олгосон хөрөнгийн зориулалт бус зүйлд зарцуулах, уг хөрөнгө олгогдоогүй байхад урьдчилан зардал гаргахыг хориглоно” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, “Эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй тус тус хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2. Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1. АУДИТ ХИЙСАН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	550,262,685.33	814,440,149.33
31	Мөнгөн хөрөнгө	78,479,758.06	237,375,602.09
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	78,479,758.06	237,375,602.09
31210	Төгрөг	78,479,758.06	237,375,602.09
31211	Төрийн сангийн харилцах	78,479,758.06	237,366,345.09
31213	Арилжааны банкин дахь харилцах		9,257.00
33	Авлага	272,285,566.00	316,608,020.67
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,606,841.00	5,133,803.67
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		98,207,500.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	6,410,143.00	3,159,173.00
33500	Бусад авлага	84,416,365.00	81,610,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	8,206,365.00	12,000,000.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	76,210,000.00	69,610,000.00
33600	Зээлийн авлага	179,852,217.00	128,497,544.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон авлага	179,852,217.00	128,497,544.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	179,852,217.00	128,497,544.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	199,497,361.27	260,456,526.57
35100	Түүхий эд материал	1,449,059.00	11,172,016.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	192,000.00	8,439,900.00
35130	Эм боох материал	1,257,059.00	2,732,116.00
35400	Хангамжийн материал	198,048,302.27	249,284,510.57
35410	Бичиг хэргийн материал	22,708,251.00	21,310,047.00
35420	Аж ахуйн материал	105,400,821.28	128,479,067.28
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,471,499.00	3,475,494.00
35460	Хүнсний материал	21,193,730.99	39,645,402.29
35470	Бусад хангамжийн материал	45,274,000.00	56,374,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,501,651,637.79	6,373,869,222.12
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,501,651,637.79	6,373,869,222.12
39200	Биет хөрөнгө	5,353,303,971.08	6,222,256,555.41
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,087,567,269.91	5,984,946,335.91
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-318,756,325.43	-505,626,151.44
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	268,983,626.00	424,986,134.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181,830,128.86	-203,760,885.44
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	772,430,457.06	720,147,709.62
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-494,218,921.50	-453,859,078.59
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	252,227,413.17	269,906,983.40
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-128,786,077.73	-122,646,998.80
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	25,719,350.00	25,709,150.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	53,496,283.75	64,856,863.07
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-31,089,058.49	-29,308,366.96
39217	Ном	47,560,083.20	46,904,860.64

39300	Биет бус хөрөнгө	148347666.71	151,612,666.71
39301	Програм хангамж	4,890,000.00	4,890,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,048,333.29	-2,183,333.29
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	150,456,000.00	153,856,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,950,000.00	-4,950,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,051,914,323.12	7,188,309,371.45
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	19,361,233.83	8,324,157.67
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	19,361,233.83	8,324,157.67
41300	өглөг	19,361,233.83	8,324,157.67
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,558,629.80	19,685.67
41360	Бусад өглөг	17,802,604.03	8,304,472.00
41361	Байгууллагад өгөх өглөг	17,802,604.03	8,304,472.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,032,553,089.29	7,179,985,213.78
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,032,553,089.29	7,179,985,213.78
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,732,841,874.00	1,732,841,874.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,821,473,801.13	2,978,932,937.23
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,732,690,880.26	1,831,500,812.74
51220	Тайлант үеийн үр дүн	88,782,920.87	1,147,432,124.49
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,478,237,414.16	2,468,210,402.55
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,051,914,323.12	7,188,309,371.45

АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,467,433,108.74	4,808,779,072.56
11	Татварын орлого	108,637,200.82	149,758,053.88
110	Орлогын албан татвар	92,416,076.82	84,362,519.78
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	92,416,076.82	84,362,519.78
110002	Үйл ажиллагааны орлого	633,373.00	1,679,900.00
110003	Хөрөнгийн орлого	67,859,754.82	69,538,934.78
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,610,000.00	1,801,072.00
110008	Шууд бус орлого	22,312,949.00	11,342,613.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,980,000.00	31,250,738.00
113002	Бууны албан татвар	1,980,000.00	2,248,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		29,002,738.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,241,124.00	34,144,796.10
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,106,446.00	13,099,734.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,854,646.00	1,575,110.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	520,200.00	11,250,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	731,600.00	274,624.00
1181	Газрын төлбөр	467,178.00	838,332.00
118101	Газрын төлбөр	467,178.00	838,332.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	10,667,500.00	20,206,730.10
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	10,315,500.00	19,856,730.10
118203	Ус рашааны нөөц ашигласны төлбөр	352,000.00	350,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	273,134,258.00	1,925,713,910.53
120	Нийтлэг татварын бус орлого	273,134,258.00	1,254,292,750.53
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	267,430,933.00	1,239,372,750.53
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	42,542,300.00	14,356,000.00
1200042	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	224,888,633.00	1,225,016,750.53
120009	Бусад орлого	5,703,325.00	14,920,000.00
122	Тусламжийн орлого		19,049,260.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/		19,049,260.00
123	Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг		652,371,900.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого		652,371,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,085,661,649.92	2,733,307,108.15
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,542,006,545.00	939,563,204.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,436,726,200.00	801,239,600.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	105,280,345.00	138,323,604.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	149,312,831.00	145,433,332.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит этгээдээс авсан хандив, тусламж		7,350,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	30,000,000.00	5,004,182.00

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	104,966,131.00	133,079,150.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,346,700.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,346,538,800.00	1,520,479,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт/ орон нутгийн төсөвт байгууллага/	728,999,400.00	819,779,700.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	617,539,400.00	700,699,700.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	25,294,893.92	29,623,672.15
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	25,294,893.92	29,623,672.15
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	22,508,580.00	98,207,500.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	22,508,580.00	98,207,500.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,251,490,187.87	3,537,421,820.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,251,490,187.87	3,507,421,820.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,379,602,199.56	2,543,424,779.28
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,463,172,830.61	1,460,082,544.36
210101	Үндсэн цалин	1,124,673,465.82	1,128,124,596.89
210102	Нэмэгдэл	171,838,677.06	169,403,604.99
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808,000.00	5,730,000.00
210104	Урамшуулал	96,227,412.73	86,464,296.03
210105	Гэрээт ажлын хөлс	64,625,275	70,360,046.45
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	185,764,716.20	194,677,381.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	128,644,088.64	136,149,657.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,758,071.35	15,577,495.18
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,514,728.70	11,480,992.98
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,638,060.87	2,749,461.68
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,209,766.64	28,719,774.48
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	217,947,436.87	298,294,588.28
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,337,968.27	10,725,489.38
210302	Түлш, халаалт	208,448,968.60	287,249,098.90
210303	Цэвэр, бохир ус	160,500.00	320,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	90,799,940.00	93,902,622.00
210401	Бичиг хэрэг	7,923,646.00	10,598,210.00
210402	Тээвэр, шатахуун	70,464,116.00	60,861,240.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,457,158.00	2,859,390.00
210404	Ном хэвлэл	3,688,700.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,326,920.00	2,568,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,924,400.00	17,015,782.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	15,000.00	0.00
2105	Норматив зардал	72,759,811.80	93,011,017.70
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	31,965,828.00	49,926,167.00
210502	Хоол, хүнс	39,948,983.80	39,699,668.70
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	845,000.00	3,385,182.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,325,690.00	14,442,410.00
210601	Багаж техник хэрэгсэл	0.00	4,000,000.00
210602	тавилга	0.00	645,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	545,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	6,780,690.00	9,797,410.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,706,000.00	7,371,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,706,000.00	7,371,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,091,932.00	6,420,679.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,068,000.00	1,548,830.00
210802	Аудит баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох	804,000.00	1,814,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	195,900.00	274,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	241,734.00	274,135.00
210805	Тээврийн хэрэгсэл оношилгоо	130,650.00	148,414.00
210806	Мэдээлэл технологийн хэрэгсэл	1,178,500.00	1,879,000.00
210807	Газрын төлбөр	473,148.00	481,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	295,033,842.08	375,222,336.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,950,612	57,900,293.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,880,900	7,960,804.00
210903	үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	253,202,330.08	309,361,239.03
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	871,887,988.31	963,997,041.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,086,200	103,617,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,570,100	37,100,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,340,100	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	91,760,00	66,517,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	754,294,293.92	849,403,372.15
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	728,999,400	819,779,700.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,994,318.92	29,588,672.15
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,300,575	35,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт шилжүүлэг	83,507,494.39	10,975,769.47
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,507,494.39	10,975,769.47
22	Хөрөнгийн зардал	0.00	30,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	30,000,000.00
221001	Их засвар	0.00	30,000,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	215,942,920.87	1,271,357,251.66
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	127,160,000.00	123,925,127.17
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0.00	10,178,927.17
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-үндсэн хөрөнгө	127,160,000.00	113,746,200.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	88,782,920.87	1,147,432,124.49

АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,296,881,607.74	3,540,160,465.03
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	108,637,200.82	149,758,053.88
110	Орлогын албан татвар	92,416,076.82	84,362,519.78
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	92,416,076.82	84,362,519.78
110002	Үйл ажиллагааны орлого	633,373.00	1,679,900.00
110003	Хөрөнгийн орлого	67,859,754.82	69,538,934.78
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,610,000.00	1,801,072.00
110008	Шууд бус орлого	22,312,949.00	11,342,613.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,980,000.00	31,250,738.00
113002	Бууны албан татвар	1,980,000.00	2,248,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		29,002,738.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,241,124.00	34,144,796.10
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,106,446.00	13,099,734.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,854,646.00	1,575,110.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	520,200.00	11,250,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	731,600.00	274,624.00
1181	Газрын төлбөр	467,178.00	838,332.00
118101	Газрын төлбөр	467,178.00	838,332.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	10,667,500.00	20,206,730.10
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	10,315,500.00	19,856,730.10
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	352,000.00	350,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	78,832,757.00	83,881,643.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	78,832,757.00	83,881,643.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	73,129,432.00	68,961,643.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	73,129,432.00	68,961,643.00
120009	Бусад орлого	5,703,325.00	14,920,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,109,411,649.92	3,306,520,768.15
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,542,006,545.00	1,591,935,104.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,436,726,200	1,453,611,500.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	105,280,345.00	138,323,604.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	173,062,831.00	145,433,332.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0.00	7,350,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	30,000,000.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	128,716,131.00	138,083,332.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,346,700.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,346,538,800.00	1,520,479,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	728,999,400.00	819,779,700.00

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт/ аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	617,539,400.00	700,699,700.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	25,294,893.92	29,623,672.15
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	25,294,893.92	29,623,672.15
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	22,508,580.00	19,049,260.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	22,508,580.00	19,049,260.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,000,652,466.00	3,213,000,521.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,000,652,466.00	3,213,000,521.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,128,501,477.69	2,247,663,479.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,460,160,436.61	1,467,285,083.98
210101	Үндсэн цалин	1,116,250,935.76	1,136,117,180
210102	Нэмэгдэл	177,249,721.06	174,159,324.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808,000.00	5,730,000.00
210104	Урамшуулал	96,503,826.79	87,826,444.57
210105	Гэрээт ажлын хөлс	64,347,953.00	63,452,135.31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	184,834,392.51	193,855,260.12
210201	Тэтгэврийн даатгал	127,908,349.56	136,976,035.16
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,580,287.35	15,076,946.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,504,688.70	11,111,141.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,740,000.87	2,686,483.03
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,101,066.03	28,004,653.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	218,452,427.57	297,506,578.28
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,337,968.27	10,725,489.38
210302	Түлш, халаалт	208,953,959.30	286,425,088.90
210303	Цэвэр, бохир ус	160,500.00	356,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	94,459,317.00	104,327,605.00
210401	Бичиг хэрэг	7,019,900.00	7,503,530.00
210402	Тээвэр, шатахуун	68,647,329.00	61,597,135.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,664,358.00	3,866,390.00
210404	Ном, хэвлэл	2,882,200.00	132,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,358,890.00	6,274,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,886,640.00	24,954,050.00
2105	Норматив зардал	53,807,870.00	109,965,420.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	22,540,000.00	45,292,580.00
210502	Хоол, хүнс	26,014,770.00	58,826,840.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,253,100.00	5,846,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,305,150.00	22,970,760.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	685,000.00	4,395,200.00
210602	тавилга	6,181,400.00	645,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,100,000.00	583,300.00
210604	Урсгал засвар	6,338,750.00	17,347,260.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,706,000.00	7,371,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,706,000.00	7,371,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,541,932.00	7,360,679.00

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,518,000.00	2,488,830.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	804,000.00	1,814,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	195,900.00	274,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	241,734.00	274,135.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	130,650.00	148,414.00
210806	Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ	1,178,500.00	1,879,000.00
210807	Газрын төлбөр	473,148.00	481,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,233,952.00	37,020,893.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,253,702.00	26,586,893.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,980,250.00	10,434,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	872,150,988.31	965,337,041.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,349,200.00	104,957,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,570,100.00	37,100,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,340,100.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,439,000.00	67,857,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	754,294,293.92	853,900,810.69
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	728,999,400.00	819,779,700.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,994,318.92	34,086,110.69
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,300,575.00	35,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	83,507,494.39	6,478,330.93
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,507,494.39	6,478,330.93
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	296,229,141.74	327,159,944.03
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	249,615,445.00	168,264,100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	249,615,445.00	168,264,100.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	249,615,445.00	168,264,100.00
	Бусад хөрөнгө	157,160,000.00	143,746,200.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	92,455,445.00	24,517,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-249,615,445.00	-168,264,100.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-60,000,000.00	0.00
23	Эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл	60,000,000.00	0.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	60,000,000.00	0.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-13,386,303.26	158,895,844.03
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	91,866,061.32	78,479,758.06
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	78,479,758.06	237,375,602.09

2.4. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,732,841,874	2,478,237,414.16	1,732,690,880.26	5,943,770,168.42
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,732,841,874	2,478,237,414.16	1,732,690,880.26	5,943,770,168.42
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт				
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт				
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
8	Зарласан ногдол ашиг				
9	Тайлант үеийн үр дүн			88,782,920.87	88,782,920.87
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,732,841,874	2,478,237,414.16	1,821,473,801.13	6,032,553,089.29
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,732,841,874	2,478,237,414.16	1,821,473,801.13	6,032,553,089.29
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			10,027,011.61	10,027,011.61
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,732,841,874	2,478,237,414.16	1,831,500,812.74	6,042,580,100.90
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		-10,027,011.61		-10,027,011.61
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт				
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
18	Зарласан ногдол ашиг				
19	Тайлант үеийн үр дүн			1,147,432,124.49	1,147,432,124.49
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,732,841,874	2,468,210,402.55	2,978,932,937.23	7,179,985,213.78

2.5. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,599,108,000.00	2,375,487,149.38
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,311,246,600.00	2,261,740,949.38
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,265,129,700.00	2,217,063,049.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,467,895,200.00	1,453,418,429.98
210101	Үндсэн цалин	1,127,620,200.00	1,122,250,526.00
210102	Нэмэгдэл	174,216,200.00	174,159,324.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808,000.00	5,730,000.00
210104	Урамшуулал	95,675,700.00	87,826,444.57
210105	Гэрээт ажлын хөлс	64,575,100.00	63,452,135.31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	198,258,000.00	191,998,614.12
210201	Тэтгэврийн даатгал	139,508,300.00	136,211,285.16
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,687,600.00	13,985,050.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,749,600.00	11,111,141.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,937,700.00	2,686,483.03
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	29,374,800.00	28,004,653.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	318,747,300.00	297,166,578.28
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,845,600.00	10,725,489.38
210302	Түлш, халаалт	302,710,400.00	286,085,088.90
210303	Цэвэр, бохир ус	1,191,300.00	356,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	100,967,900.00	100,537,165.00
210401	Бичиг хэрэг	6,190,500.00	6,327,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	59,183,000.00	58,793,675.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,831,100.00	3,706,390.00
210404	Ном, хэвлэл	856,100.00	804,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,855,900.00	6,855,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	24,051,300.00	24,049,850.00
2105	Нормативт зардал	91,043,000.00	91,040,720.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	29,190,000.00	29,189,980.00
210502	Хоол, хүнс	56,006,900.00	56,004,740.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,846,100.00	5,846,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	34,120,900.00	33,908,960.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,294,500.00	14,083,600.00
210602	Тавилга	4,145,000.00	4,144,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	583,300.00	583,300.00
210604	Урсгал засвар	15,098,100.00	15,097,260.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,693,300.00	7,371,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,693,300.00	7,371,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,284,700.00	6,275,679.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,400,400.00	1,653,830.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,886,400.00	1,814,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	274,000.00	274,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	459,000.00	274,135.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	154,000.00	148,414.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,629,000.00	1,629,000.00
210807	Газрын төлбөр	481,900.00	481,900.00

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,119,400.00	35,345,703.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,823,300.00	26,049,703.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,296,100.00	9,296,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	46,116,900.00	44,677,900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,116,900.00	44,677,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	38,539,300.00	37,100,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,577,600.00	7,577,600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	170,577,500.00	113,746,200.00
223001	Бусад хөрөнгө	170,577,500.00	113,746,200.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	117,283,900.00	0.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	117,283,900.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,599,108,000.00	2,459,660,947.38
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,591,935,200.00	1,580,959,336.53
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,453,611,500.00	1,442,635,732.53
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	138,323,700.00	138,323,604.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	819,779,700.00	790,690,707.85
320001	Орон нутгийн төсвөөс	819,779,700.00	790,690,707.85
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	23,171,200.00	19,049,260.00
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	23,171,200.00	19,049,260.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	164,221,900.00	68,961,643.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	121,950,000.00	68,961,643.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,000,000.00	0.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	32,271,900.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	32,271,976.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	115,946,094.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	895.00	895.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	129.00	129.00
620001	Удирдах ажилтан	12.00	12.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	78.00	78.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	27.00	27.00
620004	Гэрээт ажилтан	12.00	12.00

2.6. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН НЭМЭЛТ ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	145,398,330.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	145,398,330.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	55,118,330.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал	13,866,654.00
210101	Үндсэн цалин	13,866,654.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,856,646.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	764,750.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,091,896.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	340,000.00
210302	Түлш халаалт	340,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,825,140.00
210401	Бичиг хэрэг	1,176,180.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,803,460.00
210403	Шуудан холбоо интернэтийн төлбөр	160,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэргэчдийн устгал, ариутгал	580,000.00
210406	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх ахуйн эд зүйлс	4,105,500.00
2105	Норматив зардал	18,924,700.00
210501	Эм бэлдмэл эмнэлгийн хэрэгсэл	16,102,600.00
210502	Хоол хүнс	2,822,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,200,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,700,000.00
210604	Урсгал засвар	4,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр	1,085,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	835,000.00
210806	Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ	250,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,020,190.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,882,190.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,138,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	60,280,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	60,280,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	60,280,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	30,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	30,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	30,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	145,433,332.00
31	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	145,433,332.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	47,579,332.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	97,854,000.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор А.Нанжидмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 27 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Шалгагдагч этгээд, түүний орчин ба дотоод хяналт

Зүүнхангай сумын Засаг дарга нь “Оновчтой бодлого зохицуулалтаар ард иргэдийн амьдралын чанарыг дээшлүүлж, орон нутгаа хөгжүүлэх” гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Хөдөө аж ахуйн салбарыг эрчимжүүлэн хөгжүүлэх
- Байгаль хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх
- Орон нутагт дэд бүтэц, бизнесийн орчныг сайжруулах
- Байгалийн баялаг, орон нутгийн нөөц боломжид тулгуурлан жижиг дунд үйлдвэрлэл үйлчилгээг хөгжүүлэх
- Төрийн үйлчилгээний ил тод байдлыг ханган чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх
- Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлэх зэрэг зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Малын тоо толгойн албан татварын тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль
- Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль
- Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай
- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолоор “төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”

Шалгагдагч этгээдийн удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд

хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Сумын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд мөрдөх тусгайлан баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй бөгөөд Сангийн яамнаас гаргасан бодлого шийдвэрүүдийг хэрэгжүүлэн и-баланс цахим программ хангамж ашиглан холбогдох хууль тогтоомж, Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцүүлэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан ашиглаж байна.

Зүүнхангай сумын Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл "Дунд" гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлыг санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар тооцож 35.3 сая төгрөгөөр тогтоосныг гүйцэтгэлийн үе шатанд өөрчлөхгүйгээр санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3,537.4 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 35.4 сая төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 28.3 сая төгрөгөөр тогтоолоо. Материаллаг байдлыг шинж чанарын хувьд авч үзээгүй болно.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,136.4 сая төгрөгөөр буюу 18.7 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс өөрчлөлт гарсан мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/сая. төгрөгөөр /		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	550.2	814.4	264.2
Мөнгөн хөрөнгө	78.5	237.4	158.9
Авлага	272.3	316.6	44.3
Урьдчилгаа	0.0	0.0	0.00
Бараа материал	199.5	260.4	60.9
Үндсэн хөрөнгө	5,501.6	6,373.8	872.2
Нийт хөрөнгийн дүн	6,051.9	7,188.3	1,136.4
Өр төлбөр	19.3	8.3	-11.0
Засгийн газрын хувь оролцоо	6,032.5	7,179.9	1,147.4
Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	6,051.9	7,188.3	1,136.4

Эх сурвалж: Зүүнхангай сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 237.4 сая төгрөг болж 158.9 сая төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн ерөнхий орлого, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эрүүл мэндийн төвийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны үлдэгдэл 316.6 сая төгрөг болж 44.3 сая төгрөгөөр өссөн нь Эрүүл мэндийн төвийн авлага нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай Сум хөгжүүлэх сангийн 12.0 сая, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 60.0 сая, нийт 72.0 сая төгрөгийн авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Зүүнхангай сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал:

-Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14.4.2 дахь заалт "Бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага" гэж заасныг зөрчин өмнөх оны 0.7 сая төгрөгийн НДШ авлага тусгаагүй зөрчилд авлага, өр төлбөрийг бүрэн тайлагнах зөвлөмж өглөө.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 260.4 сая төгрөг болж 60.9 сая төгрөгөөр өссөн нь Засаг даргын тамгын газар, Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн бараа материал нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 6,373.8 сая төгрөг болж 872.2 сая төгрөгөөр өссөн төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 24.5 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 1,167.2 сая, нийт 1,191.7 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 158.8 сая төгрөгийн хөрөнгө акталж хассанаас шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 7,179.9 сая төгрөг болж 1,147.4 сая төгрөгөөр буюу 19 хувиар өссөн байна

2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 1,341.3 сая төгрөгөөр буюу 38.6 хувиар өссөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 285.9 сая төгрөгөөр буюу 8.7 хувиар өссөн байна.

3.5.5 Орлогын данс

Тайлант онд татварын орлого 149.8 сая, татварын бус орлого 32.5 сая, тусламж санхүүжилтийн орлого 3,357.8 сая, нийт 3,540.1 сая төгрөгийн үйл ажиллагааны орлого орсон байна.

Зүүнхангай сумын Эрүүл мэндийн төв:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 дэх заалт "Үнэн зөв байх" гэж заасныг зөрчин нь нэмэлт санхүүжилтийн 32.2 мянган төгрөгийн орлогыг дутуу тайлагнасныг залрууллаа.

3.5.6 Зардлын данс

Зардлын данстай холбоотой Төсвийн шууд захирагчид 28.7 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

Зүүнхангай сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал:

- Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас хагас өнчин хүүхдүүдэд бэлэг өгөхөд 0.2 сая, цагдаагийн кабоны интернэтийн төлбөрт 0.3 сая, нийт 0.5 сая төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан зөрчлийг арилгуулахаар албан шаардлага өгсөн.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд зарцуулах хөрөнгийн шийдвэр тодорхой бус, зарцуулсан шатахууны ажлын тайлангүй зөрчилд:

-Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын 152 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд зориулан орон нутгийн төсвөөс санхүүжилт олгох, зарцуулах, тайлагнах журам"-ын 2 дахь хэсэгт тусгагдсан зардлыг санхүүжүүлэх,

-Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд захиран зарцуулах хөрөнгийн шийдвэрийг тодорхой төсөвтэй гаргаж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд зарцуулсан шатахууны ажлын тайлан гаргаж байх зөвлөмж өглөө.

Зүүнхангай сумын Эрүүл мэндийн төв:

-Эрүүл мэндийн төвийн дарга нь Эрүүл мэндийн сайдын А/496 дугаар тушаалаар олгосон төрийн албан хаагчийн мөнгөн урамшуулал болон Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны 377/А99 дугаар тушаалаар баталсан цалин хөлс, урамшуулалтай давхардуулан эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэргүйгээр өөрөө өөртөө шийдвэр гарган 3,000.0 мянган төгрөгийн мөнгөн тэтгэмж авсан зөрчилд албан шаардлага өглөө

-Төрийн албан хаагчийн мөнгөн урамшуулал болон ковид-19 цар тахалтай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/496 дугаар тушаалаар олгосон мөнгөн тэтгэмжтэй давхардуулан эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэргүйгээр ажилтнуудад 25,200.0 мянган төгрөгийн мөнгөн тэтгэмж олгосон зөрчилд Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны 64/А/268 дугаар тушаалын 3.7 "Энэхүү журмын 3.1-3.5-д заасан санхүүжилтэд эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, эм, урвалж бодисын зэрэг шууд зардал болон холбогдох шууд бус зардал багтана" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өглөө.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Зүүнхангай сумын 2021 оны төсвийг сумын ИТХ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 2/05 дугаар тогтоолоор 2,529.8 сая төгрөгөөр баталж 2021 оны 08 дугаар сарын

10-ны өдрийн 5/02 дугаар тогтоолоор тодотгол хийж анх баталсан дүнгээс 69.3 сая төгрөгөөр өсгөж 2,599.1 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,599.1 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 1,591.9 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 819.7 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 23.2 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 164.2 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас, санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,580.9 сая, орон нутгийн төсвөөс 790.7 сая, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 19.0 сая, төгрөгийн санхүүжилт авч, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас 68.9 сая, нийт 2,459.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 2,261.7 сая төгрөгийг зарцуулж улсын төсөвт 6.5 сая, орон нутгийн төсөвт 34.0 сая, нийт 40.5 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,375.5 сая төгрөг буюу 91.4 хувьтай байгаа нь харилцах дансны үлдэгдэл 115.9 сая, зардлын хэмнэлт 40.5 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.

Зүүнхангай сумын ИТХ-ын 2021 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдрийн сумын 2021 оны тодотгосон төсөв батлах тухай 5/02 дугаар тогтоолд зааснаар Зүүнхангай сумын Засаг дарга тайлант онд 102.8 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 171.9 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 167.2 хувиар биелүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 47.5 сая, төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс ирсэн хандив 7.3 сая, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 90.5 сая, нийт 145.4 төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж 145.3 сая төгрөгийг зарцуулж 0.03 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

АОУС 706.7-д тодорхойлсон тодорхой бус байдал үүссэн, хэрэглэгчдэд хамааралтай санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудалгүй болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

АОУС 706.1-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудлууд байхгүй болно.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2021 оны А/108 дугаар тушаалаар баталсан ерөнхий чиглэлийн дагуу Санхүүгийн тайлангийн аудитаар өмнөх онд зөвлөмж, албан шаардлага өгсөн болон эрсдэл бүхий байгууллагыг түүвэрт хамруулан шалгасан. Зүүнхангай сумын Засаг даргын хувьд Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил өмнөх аудитаар илрээгүй байсан тул Шилэн дансны үйл ажиллагаа, мэдээлэлд хийх нийцлийн аудитаар шалгахгаар шийдвэрлэв.

Тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 157 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 141, хугацаа хоцроож 14 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна. Хугацаа болоогүй хүлээгдэж байгаа 2 мэдээлэл байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд зөрчилтэй асуудал байхгүй байна.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Эрүүл мэндийн төвийн Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих төлбөрт үйлчилгээний орлогын авлага 98.2 сая төгрөг байна. Тухайн авлагын дагуу 2022 оны 1 дүгээр сард санхүүжилтийг олгосон байна.

Засаг даргын тамгын газар нь Аймгийн Засаг даргын 2021 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн А/43 дугаар захирамжаар сумдын Засаг даргын тамгын газрын, багийн бүтэц орон тоог батлахдаа гэрээт ажилтны орон тоог батлаагүй байна. Дараагийн аудитаар тухайн авлагын зарцуулалтыг нарийвчлан шалгах нь зүйтэй гэж үзлээ.

3.12 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар

Зүүнхангай сумын Засаг даргын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 3 тусгай сан, нийт 9 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 6 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 санг түүвэрт хамруулсан.

Аудитад хамрагдсан төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа 5 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”, 1 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт өгсөн байна.

Харьяа байгууллагуудад хийсэн аудитаар нийт 61.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 32.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг аудитын явцад залруулж, 3.5 сая төгрөгийн 2 зөрчилд албан шаардлага, 25.3 сая төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн.

Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/Д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Засаг даргын тамгын газар	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Эрүүл мэндийн төв	3	60.4	1	32.2			1	3.0	1	25.2
3	Ерөнхий боловсролын сургууль	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Соёлын төв	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Цэцэрлэг										
6	ИТХ	4	0.6	0	0	0	0	1	0.5	3	0.1
7	Нийт	7	61.0	1	32.2	0	0	2	3.5	4	25.3

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй болно.

/сая төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Зүүнхангай сумын Засаг дарга	0	0.0								
	НИЙТ	0	0.0								

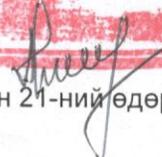
Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР /М.БАТСУУРЬ/

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР /М.БАТ-АМГАЛАН/

БЭЛТГЭСЭН: АУДИТОР /А.НАНЖИДМАА/

2022 оны 03 сарын 21-ний өдөр